

lezer niet toestond hem, Potgieter, te vergeten. Hij overdreef daarbij de les dat kunst harden, noesten arbeid onderstelt, of liever, hij liet te veel dien vóórarbeid merken: het publiek moest voelen dat hij zijn verzen grifte als in weêrbarstig schelp-koraal. Er was daardoor soms iets vermoeiends in zijn behandeling der letterkundige gegevens. Men was bij hem dan als in de atmosfeer van een opkomenden storm. Hoe langer hoe meer bleek hij hartstochtelijk polemisch voort te schrijden". . . . Zoo gaat deze periode voort om te eindigen: „Wij hielden onder zijn kloek bevel stand tegen indutten op elk gebied: wij deden ons best om de wenken van zijn imperieuse natuur te volgen, en vervormden daarvoor desnoods ons-zelfen, zooals hij mij, nevens anderen, in de eerste plaats, tot letterkundige wilde stempelen, waartoe ik het talent niet bezat". (De karakteristiek, met dezen laatsten zin gegeven, lijkt mij werkelijk prachtig. Men proeft er het knorrig willen-forceeren van den doortastenden dichters-handelsman precies uit!) doch nu volgt: „Dat ik soms een anderen kijk op Potgieter had, dan op die Woensdag-avonden der Redactie van de Gids paste, daaraan had voor een klein deel ook schuld Mr. J. van Lennep". En na eenige mededeelingen omtrent de aanleiding zijner ontmoetingen met den schrijver van Ferdinand Huijck: „Van zijn populariteit in alle groepen, bij het hof en de aristocratie, bij de breede burgerklasse, bij de kunstenaars, kan men zich in onze dagen — nu schrijvers in ons land als personen weinig populair meer zijn — haast geen voorstelling maken. Er was bijna geen Hollander die niet van Lenneps kop in zijn brein droeg, met dat sprekend scherp gesneden gelaat, met den adelaarsneus, den geestigen mond en het allengs sneeuw witte, altijd overvloedige lange haar. Hoeglinsterden in dat hoofd — dat soms aan dat van Sterne deed denken — de cogen, hoe verraste de kwinkslag, door den opslag van den blik, waarin de vonk reeds sprankelde, telkens aangekondigd! Hij was reeds sterk verouderd

toen ik hem leerde kennen. Toch deed hij mij soms denken aan 't type van een ouden franschen markies. De wijze, waarop hij met zijn slanke gestalte, eenigszins hortend aangetreden — want hij was een lijder aan 't podagra — in onze commissie zich op den leuningstoel vlijde, zijn groote snuifdoos voor zich zette, en de „prises" zijn naast hem zittende tafelburen hoffelijk aanbod, om dan ietwat luimig de zitting te openen, was weergaloos „nonchalant" en toch lang niet banaal." Enz., enz. Men leze zelf deze voortreffelijke typeering en de tegenover-elkaar-stelling van Potgieter en Van Lennep. Het karakteriseeren van persoonlijkheden is den schrijver trouwens altijd toevertrouwd geweest.

Wie in deze dagen Quack's Herinneringen leest zal vooral geïnteresseerd worden door wat hij schreef over de jaren 1870—'71 en zeer in 't bijzonder door zijn artikelen (feuilletons) in de Nieuwe Rott. Ct. van die jaren. Niet zonder eenige verbazing waarschijnlijk zal hij bemerken, dat, ofschoon de positie van Nederland toen met die van 't oogenblik zeer wel vergelijkbaar is, in de dagbladen een gansch andere toon werd geduld dan thans. Men was volstrekt niet zoo angstvallig met het uitspreken van persoonlijke voorkeur voor een der beide oorlogvoerende partijen, het scheen voldoende te zijn dat onze Staat zich neutraal hield, den publicisten was geen slot op den mond gehangen. In het blad van 15 Januari 1871 schreef Quack een artikel dat aldus aanving: „Ieders oog ziet naar Parijs. Is het slechts een „frase," wanneer wij zeggen: dat het fransche volk, en Parijs in de eerste plaats, bewondering en eerbied thans afdwingt! De Pruisen beweren het, en pogen zichzelve diets te maken dat zij voor de beschaving en tegen den schijn strijden. Doch zij staan alleen in hun meening."

En in 't vervolg. „De Duitschers hebben de innigste vereering voor hun land, hun „Heimath," zij hebben dat land lief met al de kracht van hun ziel. Al verlaten zij het, nimmer vergeten zij het oord, waar het eerst